

Energia, luovuus ja johtajuus

Tavistock-seminaari 27.3.-30.3.2014

Majatalo Onnela, Rantatie 34, 04310 TUUSULA

Maailma muuttuu, organisaatiot ja työyhteisöt muuttuvat.

- Miten muutoksessa voi säilyttää oman toimintakykynsä?
- Miten luovuutta ja energiaa voi lisätä?
- Mikä on olennaista ja merkityksellistä?
- Mihin kannattaa puuttua, mistä tehdä päätöksiä?
- Mikä on suojelemisen arvoista, mikä uudistamisen tarpeessa?

”Seminaari minulle merkittävä monellakin tapaa, sekä ryhmiin ja organisaatioihin liittyvänä oppimisena että oman itseni oppimisena. Huomaan, että tarkastelen jossain määrin uudella tavalla omaa tapani osallistua ja on sellainen olo, että sekä energiaa että luovuutta on tullut/palautunut käyttöön.”
Palaute vuodelta 2012

Seminaarin hinta on: 1.300 € (sis. alv. 24 %). Hinta sisältää täysihoidon 700 €.

Ilmoittautuminen 7.3.2014 mennessä. Ilmoittautumislomakkeen ja tarkempaa tietoa seminaarista löydät Metanoia instituutin kotisivuilta www.metanoia.fi

Varaa itsellesi aikaa havaintojen tekemiseen,
ajattelemiseen ja oivalluksista nauttimiseen!

Konsulttien koulutusryhmä

Seminaarin osana toimii konsulttien koulutusryhmä. Ryhmään valitaan hakemuksen perusteella henkilöitä, jotka haluavat kehittyä prosessikonsultteina ja joilla on aikaisempaa kokemusta Tavistock-seminaareista tai vastaavista organisaatiodynamiikkaa tutkivista tapahtumista Suomessa tai ulkomailla. Konsulttikoulutusryhmään osallistuville on oma syventävä ohjelmansa seminaariin kytkeytyneenä. Koulutusryhmän työskentely alkaa keskiviikkona 26.3. Ryhmä on pieni. Konsulttikoulutusryhmään haetaan samalla ilmoittautumislomakkeella kuin itse seminaariinkin. Valitse ”Haluan osallistua konsulttikoulutusryhmään” ja vastaa hakemuksen

sisältämiin kysymyksiin. Ryhmän jäsenten valinnan tekee konsulttikoulutusryhmän vastaava.

Konsulttien koulutusryhmä 1400 € (sis. alv. 24%) Hintaa sisältyy täysihoito 700 € (sis. alv.).

Ilmoittautuminen 7.3.2014 mennessä.

Ilmoittautumislomakkeen ja tarkempaa tietoa seminaarista löydät Metanoia instituutin kotisivuilta www.metanoia.fi

Energia, luovuus ja oma johtajuus työyhteisöissä

Jatkuvasti muotoutuvat ja muuttuvat työyhteisöt haastavat jäseniään. Lamaannuksen sijasta tarvitaan energiaa. Entisiä ja uusia työtapoja tulisi käyttää ja muunnella luovasti. Muutoksen keskellä johto ja esimiehet näyttävät olevan mahdottoman edessä ja kuitenkin usein myös onnistuvat. Mistä energian virtaamisessa ja luovien ratkaisujen mahdollistamisessa on kyse?

Luovuus ymmärretään usein vapautteen ja älykkyyteen liittyvänä kykyinä nähdä uusia asiayhteyksiä, kehittää epätavallisia ideoita, käsitteitä, tekniikoita ja intuitiota sekä etäännyttävä tavonomaista ajatusradoista. Luova ajattelu on usein omaperäistä ja tavonomaista poikkeavaa. Se edellyttää ajattelun joustavuutta ja sujuvuutta. Luoville yhteisöillä näyttää olevan ominaista kyky muuntaa, omaperäisyys, huumorintaju, leikkisyys, itsenäisyys, itsevarmuus, herkkyys, vapautuneisuus ja kritiikki sekä itsekritiikki.

Sivistysanikirjan mukaan energia ihmisten välissä vuorovaikutuksessa viittaa sanoihin tarmo, voima, pontevuus, aktiivisuus, toimeliaisuus. Luonnontieteissä energia määritellään usein voiman, kappaleen tai systeemin kyvyksi tehdä työtä. Ihmisten välinen vuorovaikutus siirtää energiaa ihmisestä toiseen ja synnyttää tai kuluttaa energiaa. Se voi joko tuoda tai viedä monenlaista energiaa - se voi tuntua rakentavalta, hajottavalta tai neutraalilta. Me koemme energian ehkä herkimmin emotionaalisenä energiana, mutta se voi olla myös älyllistä, fyysistä, seksuaalista, hengellistä tai jotakin muuta. Vuorovaikutuksessa ilmenevän energian virrat ovat sidoksissa ihmisten välisiin rajoihin ja niiden

sekoittumiseen. Joskus rajat estävät energian siirtymisen, joskus rajat mahdollistavat ja aikaansaavat tarmokasta energiaa. Yhteisöissä energia usein kanavoituu ihmisiltä toisille. Joissakin tilanteissa näyttää siltä, että jotkut ovat energian luovuttajina ja toiset vastaanottajina.

Seminaari perustuu kokemukselliseen oppimiseen. Tässä ajattelussa oppiminen edellyttää kokeiluja, toimintaa, tarkkailua ja käsitteellistämistä. Kokeilut, toiminta, tarkkailu ja käsitteellistäminen ovat kaikki sekä henkilökohtaisia että yhteisöllisiä. Oppiminen on kytköksissä reflektointiin, reflektointi puolestaan ei ole mahdollista ilman kokemusta. Niiden on siis oltava jatkuvassa vuoropuhelussa. Seminaari haastaa kaikki osallistujansa sekä toimimaan että reflektoimaan.

Seminaarin tarkoituksena on tutkia pintaa syvemältä johtamista ja sen seurauksia energian muodostumisen ja luovuuden näkökulmista. Mikä vapauttaa meidät toimimaan, mikä meitä estää? Pyrimme havainnoimaan merkityksellisten tavoitteiden ja päämäärien syntymistä, ihmisten sitouttamista tavoitteisiin ja muutokseen liittyvää moninaisuutta. Yhdessä seminaarin konsulttien kanssa osallistujat voivat kriittisesti arvioida erilaisia tapoja organisoida toimintaa sekä kunkin omaa tapaa toimia johtajana.

Tavistock-seminaari on kansainvälisesti koeteltu kokemuksellisen oppimisen menetelmä. Vuorossa on 31. ensimmäinen Suomessa toteutettava seminaari. Vastaavia seminaareja ja konferensseja järjestetään Euroopassa, Yhdysvalloissa, Australiassa, Afrikassa ja Aasiassa.

Kenelle seminaari on tarkoitettu?

Seminaari on tarkoitettu kaikille niille, jotka työssään hyötyvät organisaatiodynamiikan tuntemisesta ja joutuvat sen kanssa tekemisiin. Seminaareihin ovat osallistuneet esimerkiksi johtajat, esimiehet, projektien ja tiimien vetäjät, kehittäjät, työterveyden ja työsuojelu ammattilaiset, työnhajaajat, konsultit kouluttaja jne. Seminaarista on hyötyä ihmisille, jotka työskentelevät muuttuvissa organisaatioissa ja yrittävät hallita työyhteisöjen muutokseen liittyviä ilmiöitä. Seminaari ei edellytä osallistujilta aikaisempaa alan koulutusta, ainoastaan valmiutta työstää omia kokemuksiaan oppimisen palveluksessa.

”Seminaari tarjosi hurjan määrän oppimiselämyksiä ja -oivalluksia, joista pystyy ammentamaan - ja joita toisaalta tarvitsee sulatella - vielä pitkän aikaa.” Palaute vuodelta 2012.

Ilmoittautumishjeet

Seminaariin ilmoittaudutaan täyttämällä hakulomake, joka löytyy osoitteesta <http://www.metanoia.fi/koulutus/seminaarit>.

Ilmoittautumislomakkeen löydät myös tästä linkistä.

Seminaarin ohjelma lähetetään osallistujille 7.3.2014 mennessä.

Seminaarin ohjelma

Seminaari on luonteeltaan internaattimuotoinen. Täysipainoiseen työs-kentelyyn osallistuminen vaatii Seminaarin aikana täydellistä irrottautu-mista oman toimen edellyttämistä työtehtävistä.

”Päivät olivat pitkiä, mutta eivät tuntuneet siltä.
Energiaa kertyi tekemisen ja tutkimisen myötä.”

Palaute vuodelta 2012

	Torstai 27.3.	Perjantai 28.3.	Lauantai 29.3.	Sunnuntai 30.3.
7.00–8.00		Jooga	Jooga	Jooga
8.00–8.30		Aamupala	Aamupala	Aamupala
8.30–10.00	Konsulttien koulutus-ryhmä (huom. Koulutusryhmän työ-s-kentely alkaa keskiviikkona 26.3. klo 14.00)	Insight-suuryhmä: johtaminen, tiedostamaton ja tietoinen luovuus ja energia	Insight-suuryhmä: johtaminen, tiedostamaton ja tietoinen luovuus ja energia	Pienryhmä
10.00–10.15		Tauko	Tauko	Tauko
10.15–11.45		Pienryhmä	Pienryhmä	Yhteiskeskustelu: luovuus, energia ja johtaminen organisaatiotapahtumassa
11.45–12.00		Tauko	Tauko	Tauko
12.00–13.00	Konsulttien koulutusryhmä	Luova tapahtuma: liike, yhteisöllinen luovuus ja energia Konsulttien koulutusryhmä	Luova tapahtuma: ääni, luovuus, energia ja johtaminen Konsulttien koulutusryhmä	Reflektiivinen pienryhmä: luovuus ja energia minussa
13.00–14.00	Ilmoittautuminen	Lounas	Lounas	Lounas
14.00–15.30	Yhteiskeskustelu: tiedostamaton ja tietoinen luovuus ja energia	Organisaatiotapahtuma: luovuus, energia ja johtaminen	Organisaatiotapahtuma: luovuus, energia ja johtaminen	Yhteiskeskustelu: luovuus, energia ja johtajuus yhteisössä
15.30–16.00	Tauko	Tauko	Tauko	Konsulttien kokous
16.00–17.30	Reflektiivinen pienryhmä: orientoituminen seminaariin	Organisaatiotapahtuma: luovuus, energia ja johtaminen	Organisaatiotapahtuma: luovuus, energia ja johtaminen	
17.30–18.30	Päivällinen	Päivällinen	Päivällinen	
18.30–20.00	Luova tapahtuma: visuaali- suus, yhteisöllinen luovuus ja energia Konsulttien koulutusryhmä	Reflektiivinen pienryhmä: luovuus, energia ja johtajuus minussa	Reflektiivinen pienryhmä: luovuus, energia ja johtajuus minussa	
20.00–21.00	Konsulttien kokous	Konsulttien kokous	Konsulttien kokous	

PR = Pienryhmä
REF = Reflektiivinen pienryhmä
OT/YK = Organisaatiotapahtu-
man yhteiskeskustelu
Insight = Suuryhmä
LT = Luova tapahtuma
OT = Organisaatiotapahtuma
YK = Yhteiskeskustelu
JOOGA = Aamuisin osallistujilla ja
konsulteilla on mahdollisuus tutkia
kehollisuutta osana seminaaria, osal-
listuaksesi tarvitset mukavat liikunta-
varusteet, paikalla voi lainata jooga-
mattoja

Seminaarin tapahtumat

A. Kokemukselliset, ”Tässä-ja-nyt”-tapahtumat

Insight-suuryhmä

Suuryhmien tehtävänä on tutkia tietoisia ja tiedostamattomia pro-
sesseja, jotka pääsevät esiin, kun käsiteltävää tietoa on läsnä paljon,
eikä osallistujilla ole mahdollisuuksia välittömään, kasvotusten tapahtu-
vaan henkilökohtaiseen kontaktiin. Keskustelun ainekset muodostuvat
esimerkiksi osallistujien keskinäisestä vuoropuhelusta, kokemuksista,
ajatuksista, assosiaatioista tai unista. Tapahtumassa tutkitaan tiedosta-
mattomien prosessien suhdetta seminaarissa ilmaantuvien johtajuuden,
luovuuden ja energian teemoihin. Konsultit auttavat ryhmää tutkimus-
tehtävässä.

Pienryhmä

Pienryhmän tehtävänä on tutkia omaa roolia, energiaa ja luovuutta kas-
vokkain tapahtuvassa vuorovaikutuksessa. Ryhmän apuna on konsultti.

Luovat tapahtumat (LT)

Luovissa tapahtumissa tutkitaan erilaisin keinoin luovuutta ja
energian syntyä yhteisössä. Luovat tapahtumat toimivat orienta-
ationa ja virikkeenä seminaarin muille työmuodoille. Ne tarjoavat osal-
listujille mahdollisuuden tutkia omia tapojaan ilmaista itseään ja liittyä
yhteisöön. Tutkimustehtävässä osallistujien tukena on konsultteja.

Organisaatiotapahtuma (OT)

Organisaatiotapahtuman perustehtävänä on luoda oppimisympäristö,
jossa energian ja luovuuden syntyä ja virtaamista voidaan tutkia. Johta-
juus, organisaatio ja ryhmien väliset suhteet mahdollistavat tai estävät
näitä virtoja. Tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden havainnoida ja ko-
keilla mm. ryhmäidentiteetin merkitystä, organisaatiokokonaisuuden
toimintaa, auktoriteetin merkitystä, erilaisia rooleja sekä ryhmien
kanssakäymisen ehtoja energian ja luovuuden näkökulmasta.
Tarkoituksen toteuttamiseksi osallistujat voivat muodos-
taa ryhmiä haluamallaan tavalla. Tehtävänsä tukena
ryhmillä on käytössään konsultteja.

Jooga

Osallistujilla on oman halunsa mukaan mahdollisuus joogan avulla tutkia kehollisuutta ja sen merkitystä luovuutta ja energiaa synnyttävänä ja vastaanottavana elementtiä. Jooga tapahtumat järjestetään ennen aamiaista klo 7.00-8.00. Osallistujien toivotaan varautuvan tapahtumiin sopivan rennolla vaatetuksella. Järjestäjien puolesta paikalle on varattu voimistelualustoja, mutta halutessasi voit tuoda mukasi oman alustasi.

Koettua jäsentävät, reflektioivat tapahtumat

Koettua jäsentävien tapahtumien perustehtävänä on auttaa koetun ja opitun käsitteellisessä hahmottamisessa ja käytäntöön soveltamisessa.

Reflektiiviset pienryhmät (REF)

Pienryhmien tehtävänä on auttaa seminaarissa energiaan, luovuuteen ja johtamiseen liittyvän sanoittamista, jäsentämistä sekä käsitteellistämistä käytännön työelämään sovellettavaksi. Tämä tapahtuu mm. arvioimalla oman kokemuksen pohjalta omia odotuksia ja malleja, omaa toimintaa ja seminaarin tapahtumia sekä tutkimalla työrooleja osallistujien omissa organisaatioissa.

Yhteiskeskustelut (YK)

Yhteiskeskustelut tarjoavat tilaisuuden jakaa ja keskustella seminaariin liittyvistä odotuksista ja koetusta koko seminaarin puitteissa.

Konsulttien koulutusryhmä

Seminaarin yhteydessä toimii prosessikonsulttien koulutusryhmä. Koulutusryhmä tutkii konsulttina toimimista seminaarin eri tilanteissa. Ryhmän jäsenet valitaan hakemuksen perusteella. Koulutusryhmään osallistuvilta edellytetään aikaisempaa kokemusta Tavistock-seminaareista tai vastaavista Suomessa tai ulkomailla.

C. Tauot ja osallistujien yhteinen aika

Tauojen tarkoitus on tarjota osallistujille ja konsulteille mahdollisuus sulatella jo koettua sekä valmistautua seuraavaan seminaarin tapahtumiin. Vapaata aikaa itselle ja vapaamuotoiselle yhdessäololle on pyritty järjestämään optimaalisesti siten, että myös riittävään lepoon tarjoutuu mahdollisuus.

Seminaarin henkilöstö

Konsultit ryhmänä muodostavat seminaarin johdon kantaen vastuun seminaarin perustehtävän toteuttamisesta ja seminaarin rajoista sekä yksilöinä toimivat seminaarin eri tapahtumien konsultteina. Konsultit valikoituvat seuraavasta joukosta:

Seminaarin johtaja:

Atso Juote

KM, toimitusjohtaja Kehityspiikki Consulting Oy,
Kouluttaja, tutkija, työnohjaaja
Organisaatiokonsultti FINOD
Metanoia instituutti

Konsulttikoulutusryhmän vastaava konsultti:

Jukka-Pekka Heikkilä

Psm, kehitysjohtaja
työnohjaaja
organisaatiokonsultti FINOD
MSc in Systemic Management and Leadership
Metanoia Instituutti

Konsultit:

Rauno Lehtonen

Organisaatiokonsultti FINOD
Psykoterapeutti (YEP)
Työnohjaaja (STORy)
Sosiaalityöntekijä

Pekka Tokola

Psykologi
Organisaatiokonsultti (FINOD)
Metanoia Instituutti

Terttu Malo

MBA, Organisaatiokonsultti
Metanoia Instituutti

Marianne Tensing

LitM, TRO, Organisaatiokonsultti FINOD,
Työnohjaaja FINOD/STORy,
Koulutustyönohjaaja
OPUS National Representative, Estonia
Metanoia Instituutti

Risto Puutio

Erikoispsykologi, PsT
MSc (Systemic Leadership & Organization Studies)
Toimitusjohtaja, Metanoia Instituutti